

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

10 de Actionibus tutelæ & curæ, directis & vtilibus, ciuilibus, & prætoriiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

domini capti ab hostibus, reuerti sperantur, l. 1. §. 1. Et si de muner. & honor. lib. 50. P. tit. 4. In possessionem, quib. ex cau. in posse. cat. si ex Carboniano edicto bonorum possessio petita sit, & cautio non detur. d. l. sed si is, §. fin. de muner. l. 1. §. quoties, de Carbon. ed. Et P. l. cum cognatis, 3. de capti. & postlim. reser. lib. 8. C. tit. 5. 1. Et sic in similibus. ¶ Dantur t̄ curatores quoque captis & uiuentibus apud hostes, spe postliminii, ne interim bona eorum fraudibus dissipentur.

De Actoribus & adiutoribus tutorum, vel curatorum. Cap. 9.

Lib. 5. C. tit. 6.

- 1 Tutoribus & curatoribus dantur adiutores per iudicem, pro ntu eorum tutorum vel curatorum.
 - 2 Tutores & curatores cur in locum sui procuratorem pro rebus pupilli non possunt dare, sed actorem: nisi lite contestata.
 - 3 Actor datus a tutore & curatore quid praestat in iudicio.
 - 4 Actorum tutorum quando finiatur officium.
- Superioribus t̄ personis curatores & t̄ tutorum alia quandoque accedunt auxiliares, additæ a iudice pereatis tutoribus vel curatoribus, si illi sufficere non queant administrare iudicium: nempe actores seu adiutores, ratione iudiciorum, l. que omnia, de procur. in P. & in locum procuratorum ad lites. Qui periculo tutorum & curatorum dantur, id est, ut ipsi teneantur pro illis, si male & perperam administrauerint negotia commissa. utrumq. probatur in l. sole, 13. de tutel. in P. ¶ Explicat t̄ autem id Iulianus Paulus, & cur actor potius, quam procurator hic dicatur in tutela licum curam habens. De reo, inquit, l. De reo, 25. de administr. Et peri. tutor. lib. 26. P. tit. 7. tutorum periculo, tutoris actor constituitur, quotiescunq. aut diffusa negotia sunt, aut dignitas, aut aetas aut ualeudo tutoris id postulat: Nempe si infans pupillus fieri non possit, ut procuratorem facere non possit. Et Diocletianus, & Maximianus nec parti quidem tutori filii permittit procuratorem creare, sed actorem tantum. l. 1. de act. a tuto, seu curat. d. in lib. 5. C. tit. 6. Iure enim tutor quam illi abest, aliam quam tutorem constituit, non potest. l. Curatores habenti, 10. qui da. tutor. & curat. poss. lib. 5. C. tit. 3. 4. Tutores enim aut curatores, domini rerum minorum non sunt, sed illarum agere curam, & ideo procuratorem non possunt constituere pro illis in iudicio, l. 1. de procurat. in P. sed actorem, l. neque, C. de procura. l. si actor, de appel. C. ex causis, §. fin. de curato. nisi lite contestata ordinare uelit procuratorem tutor, quia tunc factus est dominus litis. d. l. neque. Quamquam in negotiis gerendis procurator re & alium procuratorem constituat. l. si procuratorem, §. si quis, mand. in P.
- ¶ Hic t̄ actor tamen, tanquam procurator satisfat de calumnia, ut legitimam personam standi in iudicio habens. l. 2. §. 1. §. fin. autem, §. l. de iuram. calum. C. §. ibi, §. gl. 2. in d. l. de act. a tuto, vel curat. d. in C. ¶ Finitur t̄ horum actorum officium, finito officio eius cui additi sunt, nempe tutoris vel curatoris, l. 1. quan. tuto, vel curato, esse def. C. vel finito negotio, cui praefecti fuerunt.

De Actionibus tutelæ & Curæ, directis & utilibus, ciuilibus & prætoriiis.

Cap. 10.

Lib. 27. P. tit. 3. Arbit. tutel. lib. 5. C. tit. 5.

- 1 Tutela actio, non nisi finita tutela proponitur, contra curatorem, autem & actio proponitur pendente administratione.
- 2 Tutor ut ex quasi contractu obligatur, unde actio eius tutela.
- 3 Tutor conuenitur pro male gestis, non gestis gerendis, pro dolo & culpa: teneturq. res eius & proprias curare.
- 4 Actio in tutorem duplex: tutela, & de rationibus distrabendis: que & utilis in curatorem.
- 5 Tutela actio directa, & contraria, & utilis. Res pro quibus tutela actio vel cura directa datur, eodem & numero 6. 7. 10.
- 6 Negotiorum gestorum actio quando in tutorem vel curatorem datur.
- 7 Tutor a tempore quo sciuit se datum, & si non administrauerit, tenetur de periculo tutelæ.
- 8 Tutor vel curator num teneantur pro usuris pecuniarum otiosarum minorum.

- 11 Tutorum unus pro omnibus in solidum conueniri potest pro tutela. Quando inter contutores habet locum exceptio diuisionis: & quando in solidum quilibet tenetur.
 - 12 Tutoribus & curatoribus competere beneficium ordinis, cessionis, diuisionis, & utilis actionis: & beneficium ordinis quod, & quando illis datur.
 - 13 Beneficium diuisionis tutelæ & curæ quale, & quando datur tutoribus & curatoribus.
 - 14 Beneficium cessionis actionis datum contutori.
 - 15 Utiles actio que datur contutori in contutores.
 - 16 Actio pro tutela, in eum qui se pro tutore vel procuratore falso gessit: & de contraria protutela.
 - 17 Tutela actio durat 30. ann.
 - 18 Tutela & cura nomine in quantum, & quomodo agant heredes minorum, & teneantur heredes tutorum & curatorum, an de dolo, lata, leuiq. culpa.
 - 19 Infamia ex condemnatione tutelæ vel curæ non transfertur in heredes tutorum vel curatorum, quomodo.
 - 20 Iuratur in litem contra tutorem, non contra eius heredem.
 - 21 Perfidia tutorum & curatorum infamia, & aliis penis punita. Item 19.
 - 22 Platonis lex de tutelæ, & accusationibus tutorum.
 - 23 Tutores honorarii & notitia causa dati, quando, & in quantum teneantur.
 - 24 Actio directa de rationibus distrabendis quid, & contra quos datur.
 25. 26 Actio tutelæ, & de rationibus non concurrunt.
 - 26 Furti actio interdum contra tutores & curatores agitur.
 - 27 Actio de rationibus distrabendis datur contra quoslibet tutores non contra heredes eorum.
 28. 29 Actio alia in curatorem & tutorem ex stipulatu, rem pupilli saluam fore, & quando ex ea agatur, & contra quos.
 - 29 Actio ex stipulatu, rem pupill. saluam fore, utilis datur in pro tutore gerentem.
 - 30 Beneficium diuisionis agenti minori contra tutores obici nequit ab illis, inter illos quatenus locum habeat.
 - 31 Actio subsidiaria quando ob tutelam vel curam competat contra magistratus, qui tutores & curatores dederunt, in Nominales tutorum & curatorum actio quando competit, eod.
 - 32 Magistratus collega, qui conueniri possunt nomine tutelæ vel curæ, diuisionis an habeant beneficium.
 - 33 Magistratus, qui non tenentur in subsidium tutorum vel curatorum, quos dederunt.
 - 34 Scriba, cui de facultatibus minorum commissa est inuentarii confectio, quando in subsidium tutorum & curatorum teneatur.
 - 35 Ordo qui nominauit magistratum, qui minoribus tenetur, non tenetur pro magistratu in ea causa tutelæ vel curæ.
 - 36 Utiles actio ex factis tutoris vel curatoris data, minoribus, & in minores.
 - 37 Actiones prætorie pro tutore, & in factum pro tutela & cura, in quos dantur minoribus.
 - 38 Restitutio minorum & aliorum, in factum actione aduersum gesta a falso tutore vel curatore.
 - 39 Actio pro tutela & pro tutore prætorie, in quo differant.
- Actiones t̄ tutelæ & curæ fere eadem tractatione concludi possunt, paucis exceptis, ueluti quod actio tutelæ non nisi deposita administratione proponi iure communi possit, l. nisi finita, 4. & l. si tutor, 2. §. fin. Et l. sed non datur, 10. de tutel. & ratio, distrab. in P. cum curatore autem manente administratione, ut cum procuratore agi possit, l. cum curatore, 27. de administr. tut. in P. ¶ Tutores t̄ qui tutelæ iudicio tenentur, non proprie ex contractu obligati esse intelliguntur, sed ex quasi contractu: cuius nomine mutue sunt actiones, & que pupillo in tutorem dantur directe, & que tutori dantur in pupillum contrarie. §. igitur, de oblig. qua ex del. nasc.
- ¶ De t̄ omnibus que tutor fecit, cum facere non deberet: item de omnibus, que non fecit, rationem reddet hoc iudicio, prestando dolum & culpam, & quantum in suis rebus diligentiam, l. ipian. in l. 1. de tut. & ratio, distrab. lib. 27. P. tit. 3. l. a tutoribus, eod. l. quicquid. arbit. tut. C. §. fin. ut qui oblig. perhib. se hab. res mino. in auth. Lex Platonis etiam ea, 11. de legib. Tutor non minus orphanos, quam si genuisset eos, diliget: neque res illorum perit, quam

interpretari, verius videtur proponendam esse exceptionem diuisionis ab exordiolitibus, ante litem contestationem: quod sit exceptio dilatoria. *idem in proxi. cita. de off. n. 10. per Bald. Cyn. q. 6. in l. exceptio nem. de excep. Et.* Diuisa tamen semper videtur condonatio eorum, qui in diuersis prouinciis administrant eiusdem tutelam & bona: nam tutor vnus prouinciæ non tenetur de facto alterius, l. 2. de peric. tuto. lib. 5. C. tit. 3. 9. ¶ De beneficiis cessionis, vnde & actio utilis in contutores, Vlpianus sic respondit: *Si forte quis ex facto alterius tutoris condemnatus praesitit, vel ex communi gestu, nec ei mandata sunt actiones, videlicet: si a pupillo vel minore non fuerit cessata actio.* ¶ *Constitutum est a D. Pio, et ab Imperatore nostro, et ab eius patre, ut item actionem tutori aduersus contutorem dandam. l. 1. §. nunc tractemus. ver. sic. Et forte. de tut. Et rat. dist. in P. l. ex facto.*

14 ¶ *De neg. gest. in P. l. cum interdicta. 6. arbit. tut. C.* ¶ Datur etiam protutela actio in eum, qui se protutore gessit, vel pro curatore, cum tamen vere non esset tutor vel curator, atque ea exerceri potest ante tempus pubertatis. l. 1. de eo qui pro tut. nego. gessit. lib. 5. C. tit. 45. Et l. 1. eod. lib. 27. P. tit. 5. Tenetur autem ad id quod tutor obstringitur, & pari modo et contrarium iudicium protutela datur. l. pen. et fina. eod. in P. ¶ Tutela et actio tam heredibus pupilli, l. tutela actio. 12. arbit. tut. C. quam etiam contra heredes tutoris competit, d. l. tutela, et l. tutor qui repertorium. 8. de administr. tuto. in P. l. si tuto. 61. eod. vlt. que ad 30. annos. l. tutores tutela. 8. arbit. tut. C. ¶ Veruntamen non eodem modo heredes tutorum vel curatorum, quo ipsi tutores vel curatores tenentur, l. 1. de hered. tuto. C. lib. 5. tit. 54. neque privilegia minorum in successoribus transeunt. l. ex pluribus, 43. de administr. tut. in P. Itaque heredes tutorum vel curatorum tenentur eo nomine rationem reddere de eo quod tutor vel curator administrare debuit, nec administrant: conuentus primus illis, vt diximus, qui a ministrauerint. l. 2. et fin. de hered. tut. C. l. tutela, et l. tutor qui repertorium. Item de eo quod defunctus a se, vel ab aliis non exigit, l. 3. d. tit. de hered. tut. vili videlicet actione. d. l. 3. et l. non quasi. §. 1. rem pup. sal. fo. in P. Quia tamen finitur tutela morte tutoris, §. simili modo, quib. mod. tut. finit. lib. 1. Instit. tit. 22. heres eius ex sua persona, non tenetur de periculo contutoris, si idoneus defunctus erat tempore mortis. l. tutores, 40. §. tutoribus, de administr. tuto. in P. Sed neque tutores tutorum vel curatorum, ob negligentiam, quæ non latæ culpæ comparari possit, condemnari oportet, si non contra tutorem lis incoata est, neque ex damno pupilli lucrum captatum aut gratia præstitum sit. l. 1. de hered. tutor. C. l. 1. ex delict. def. in quan. her. tenet. C. Ex dolo tutoris vel curatoris heres tenetur, alioquin & de lata culpa, non de leui ex persona defuncti, l. curatoris, 17. de neg. gest. C. l. alio. C. de in lit. iur. l. ex depositi. 13. et l. ex contrahit. de actio. in P. l. in hered. de magist. conus. C. l. non similit. 4. eod. P. l. fin. et 4. de fideiuss. tut. in P. quamuis ex sua persona de leui tenatur. l. 3. §. penult. de neg. gest. P. l. cum ostendimus. 4. §. 1. de fideiuss. et ma. tuto. lib. 27. P. tit. 7.

19 ¶ Quod pertinet tamen ad infamæ iudicium, differunt defunctus & heres: si quidem tutor aut curator de dolo proprio suo nomine, iudicio vel actione directa conuenus, damnatus infamis est: heres autem, qui de dolo defuncti nomine damnatur, minime. Quia de perfidia alterius agitur, l. 1. et l. furri. 6. §. patius, et §. pen. et fin. de iis qui not. infam. P. et heres tantum in eis alienum, non in tutelam succedat. d. l. furri. §. pen. ¶ Quare et contra tutorem de dolo versatam in litem iuratur, l. tutor qui repertorium. 8. de administr. tut. non autem contra heredem, nisi & ipse in tutela, mortuo tutore, vel curatoris heres in cura, defuncto curatore dolo se verteret: quia tunc ex proprio dolo quilibet tenetur, quamuis a negligentia leuis culpæ immunitus sit. d. l. 4. §. 1. de fideiuss. et hered. tuto. in P. Quædam, n. sunt quæ heres tutoris quauis tutor non sit, tenetur contra defuncto implere & explicare, si is heres legitimus & idoneus ætatis sit, in quibus ipse dolum committere potest.

21 l. de fideiuss. tut. P. l. si tutor. post. de tutel. et rat. dist. in P. ¶ Et ¶ Cicero pro Q. Roscio. Si qua sint, inquit, priuata iudicia summe existimationis, et pene dicam capitis, tria hæc sunt, fiducia, tutela, et societas. Atque enim perfidiosum et nefarium est fidem frangere, quæ continet vitam, et pupillum fraudare, qui in tutelam peruenit, et socium fallere, quæ se in negotio coniunxit. ¶ Platonis et de tutoribus lex etiam hæc: Si tutor negligere aut malitiose agere propinquus, aut ceterorum civium alicui videbitur, in iudicium adductus quadruplum damni restituat, cuius pars altera puero, accusatori altera defertur. Postquam vero ad pubertatem orphanus venit, si male secum egisse tutorem duxerit, ad quinquennium usque ab exalta tutela, in tutorem sibi agere liceat. Et si tutor qui ipsam condemnabitur, quid

patri dariue debeat, a iudicibus decernatur. Plato, lib. 11. de legib. Que per omnia in heredibus tutorum locum habere non possunt, maxime in heredibus eius, qui non iure tutor vel curator datus, administrationi se non immiscuit, qui nec dolum, nec culpam præstare debent. l. heres eius, 8. de fideiuss. et nominat. tuto. in P. ¶ Datur et actio tutelæ in tutores, quos vulgo dicimus honorarios, qui nihil administrant, videlicet excussis prius facultatibus eorum, qui gesserint. Imputatur namque illis, cur cum alios gerentes male gerere viderent, non fecerint suspectos. l. 3. §. si parens, de adm. tut. P. l. sed si nulli. Nouell. 118. Tutor autem notitiæ causâ datus, perinde ac reliqui tutores, in omnibus administrationis & accessionis iure conueniti potest. l. quæro. 32. §. 1. de testam. tut. lib. 26. P. tit. 2. l. 1. de peric. tuto. lib. 5. C. tit. 38. ¶ Alia et actio quæ contra tutores competit directa, est de rationibus tutelæ distrahendis, hoc est, vt ego interpretor, de controversia illarum rerum, quæ per tutorem subtrahuntur a rationibus redditis, & interceptantur: vel interciperentur, nisi pererentur a pupillis vel minoribus tanquam ablata. Actio, inquit Paulus, de rationibus distrahendis nemo tenetur, nisi qui in tutela gerenda rem ex bonis pupilli abstulerit: quod si furandi animo fecit, etiam furri tenetur, et vtraque actione obligatur, neque altera alteram tollit. l. 2. de tut. et ratio. distrah. in P. l. 1. §. in tutela. eod. Et conditio quoque factina competit, per quam rem pupillus consequitur. ¶ Actio et hæc est in duplum, in qua tamen simplum tantum pœna. d. l. 2. §. pen. et fina. et l. 1. §. considerandum, eod. tit. Vlpianus autem sic explicat: In tutela ex vna obligatione duas actiones esse constat, et ideo siue tutela fuerit actum, de rationibus distrahendis agi non potest: siue contra, tutela actio, quoad speciem istam, perempta est. Hanc tutorem tamen, qui interceptu pecuniam pupillarem, et furri teneri, Papinianus ait. d. §. in tutela, l. 1. de tut. et ratio. distrah. P. Videlicet si animo furandi interciperat. Nã, vt Tryphonius ait, sine animo furandi interceptio rerum pupilli in duplum punitur per legem 12. tabul. non tam propter factum, quantum propter perfidiam: quod perfide tutor se gessit. l. res tutores. 56. de administr. tuto. P.

¶ De et rationibus distrahendis actione non solum ii tutores tenentur, qui legitimi fuerunt, sed omnes qui iure tutores sunt, et gerunt tutelam. l. 1. de rationibus, de tuto. et ratio. distrah. Estque perpetua, quæ minoribus & successoribus eorum datur: verumtamen in heredem, ceteroque successores non dabitur, quia pœnalis est. d. l. 1. §. pen. eo. ¶ Alia et actio in tutore est, ex stipulata rem pupilli saluâ fore, cum pupillo rem saluam fore satisfacta est. Agi autem ea tunc potest, cum et tutela agi potest. l. 1. et 4. rem. pupilli. sal. fore. lib. 46. P. tit. 6. Daturque finita tutela, & ex quibus causis actione tutelæ agi potest, ex iisdem agitur ex hac stipulatione, et contra ex quibus non potest agi ex illa, nec quoque ex hac. l. cum pupillus, 9. et l. non quasi. 4. §. hanc stipulationem. et §. generaliter. rem. pupilli. sal. fore. Tenetur ob hanc cautionem, non solum verus tutor qui administrat, sed etiam qui pro tutore gerit, & fideiussores eorum.

¶ Is et tamen qui non gessit, quia nec actione tutelæ tenetur, hac actione non conuenitur, sed vtili actione: quia suo periculo cessauit. d. l. non quasi. §. 1. Et hæc eadem quæ de tutoribus ex hac satisfatione diximus, vera in curatoribus cuiuscunque speciei erunt, siue puberibus, siue impuberibus. siue furiosis, siue prodigiis, vel quibusdam aliis, vt fieri assolet, dati fuerint. d. l. non quasi. §. pen. et fin. ¶ Nomine et quoque tutorum et curatorum, qui satisfecerint rem minoris vel pupilli saluam fore, fideiussores conueniri possunt, & quilibet eorum in solidum: ita tamen, vt huius qui conuenitur cedantur aduersus fideiussores actiones. Neque conuenitur a pupillo diuisionis beneficium oblicere possunt: conueniunt autem ab aliis possunt. l. si rem pup. sal. for. P.

¶ Subinde et alia actio subsidiaria directa minoribus ratione tutelæ, vel vtilis ratione curæ male administratæ datur, in magistratibus qui eos dederint. In magistratibus municipales, inquit Imperatores Diocletian. et Maximilian. tutorum nominatores, si administrationis finito tempore soluendo non fuerint, nec ex cautione fideiussionis solidum exigi possit: pupillis quondam in subsidium, indemnitate nomine actionem utilem competere, ex Senatusconsulto, quod auctore Traiano parente nostro factum est, constitutum. l. in magistratibus, 5. de magistrat. conueni. lib. 5. C. tit. 75. Conuenitur itaque magistratus, vt nominator tutoris vel curatoris minus idonei, postquam bona nominati, & fideiussorum eius, nec non collegarum, ad quos periculum administrationis spectat, excussa fuerint, nec per ea indemnitate minoris satisfactum est. l. aduersus, 4. eod. et l. 1. eod. C. Tenenturque pupillo ad ea, ad quæ tutores con-

ueniri possunt, *l. si eod. P. lib. 27. tit. 8.* si idoneam cautionem a tutoribus vel curatoribus non exegerunt, rem eorum saluam fore: nam omitendo eam cautionem, se ipsos fideiussores pro ipsis dedisse videntur, qua ratione & eius heres tenetur. Si vero cautionem exegerit, tunc temporis cum cautum est, idoneam, et si postea defuerit esse idonea, tutus est, & heres eius ab hac actione. *leg. quod ad heredem. 6. & l. 1. §. si magistratus. eod. P.* Similiter & hac actione non conuenitur, si duos tutores dans non exacta cautione, quorum vnus sufficiens, alius minus idoneus sit, & qui idoneus est, in solidum fuerit pupillo condemnatus, & satisfecerit. Non enim potest tutor condemnatus pro contutore non idoneo conuenire magistratum, eo prætexus, quod a contutore non exegerit cautionem, nisi inscio illo tutore contutor non idoneus datus sit sine cautione: tunc enim ex æquitate illi in magistratum datur actio. *l. proponatur. 2. in l. 1. §. de magistr. conue. in P. d. l. in magistratus. eo. C. l. Lucius. §. pen. de administ. tut. in P.* In cōdemnatione porro magistratum tutelæ vel curæ nomine duo distinguenda sunt, §. *subsidaria. de satisf. da. tuto. lib. 1. Instit. tit. 2. 4.* num tutores vel curatores dando, nullam ab illis omnino cautionem exegerint, an vero aliquam exegerint, sed non idoneam. Rursum, si omnino non exegerint, an tempore finitæ tutelæ vel curæ fuerint idonei & soluendo, an non sint: nam, quo casu tunc idonei inueniuntur, et si postea desistantur facultatibus extra periculum sunt, & heredes eorum: si minus, contra. *l. Emilis. Dixer. 5. 4. de administ. tut. in P.* Ita si minus idoneam, vel nullam adiecerint ipsi, & similiter tenentur heredes magistratum. Nam magistratus in omne periculum succedit, & heres ipsius dolo proximo culpæ succedaneus est, *l. in non similitor. 4. de magistr. conue. in P. l. 1. de tut. vel cura. illustr. perso. lib. 5. C. tit. 3. §. id est, de dolo & lata culpa de functi tenetur, nō de leui. l. quod ad heredem, 6. d. tit. de magistr. conue. in P. l. 2. C. eod.*

32 *¶* Ceterum si ipsi magistratus, si plures sint qui eiusdem actionis rei sunt, qui de derint sine inquisitione vel satisfactione tutores vel curatores, si uterque soluendo sit, possunt petere beneficium diuisionis. *l. 3. eod. C.* Quæ si intelligenda sunt de magistratibus, qui tutores vel curatores dant, & solent, vel debent exigere cautionem: non autem de illis, qui dant quidem, sed qui non solent exigere, vt præfectus vrbis, prætor, præses Prouinciæ, & similes. §. *si de susce. tut. ap. Iust. in l. 1. §. neque prætor. de magistr. conue. in P.* Verumtamen il magistratus, quibus prætor, præfectus, & similes mandant exigere cautionem a tutoribus & curatoribus, quos ipsi dant, si non exegerint, tenentur: non etiam quibus mandatum, vt de facultatibus eorum inquirerent & renuntiarent: nam isti non æque ac magistratus, qui dant tutores & curatores, simulq; qui exigere debent cautiones, puniuntur, *l. 1. §. si præses prouincia. eod.*

34 *in P.* ¶ Agitur ¶ etiam contra scribam, cui mandauerat prætor, vt inquireret de substantia minoris, vt pro facultatibus medulo tutor vel curator eligeretur: si dolo aut negligentia sua veram substantiam taxationem passus est occultari. *l. 1. eod. C.* ¶ At ¶ contra ordinem qui magistratum, qui ex tutoris vel curatoris datione tenetur, elegerit, vel nominauerit, non datur actio post eum magistratum subsidiaria: nam illi tantum promittunt rem publ. non pupillorum rem saluam fore, nisi expresse qui nominarunt & illud promiserint. *l. 1. in princip. eod. in P.*

36 *¶* Alia ¶ etiam datur utilis actio ex facto tutoris vel curatoris minori, ex iis quæ contraxerunt illi nomine eius, vt contra, ex contractu eorum in minorem agitur. *l. 1. 2. 3. 4. §. quan. ex fac. tut. min. conuen. poss. lib. 5. C. tit. 3. §. d. tutor, 6. eod. tit. lib. 26. P. tit. 9.* Nisi illi vel in suam personam non arint, vel dolo malo contraxerint: cum doli tutori vel curatorum minori non noceat. *l. 1. 3. 4. eo. in P.*

37 *¶* Dne ¶ actiones sunt prætorias, quæ dantur in tutorem pupillo: vna quæ pro tutore est, quæ in eum dirigitur, qui cum tutor non esset, tamen se pro tutore gessit. *in tit. de eo qui pro tuto. negot. gess. in P. & C.* Alia quæ in factum est, contra falsum tutorem, si cum tutor non esset, in aliquam captionem adolescentem induxisset. *l. sine. quod ful. tut. aucto. gess. esse dicit. lib. 27. P. tit. 6. & l. falsus tutor. 11. eod.*

38 *¶* Restituitur ¶ & minor aduersus negotium gestum ab illo, nec non ceteri actione in factum, si modo ignorarint eum esse falsum tutorem. *in l. 1. §. fin. eod.* Sunt & quædam personæ, quibus & scientia restitutioni non officit. *l. 2. 3. 4. 5. eod. ¶* Propter ¶ dolum malum autem hac actio prætoria diuersa a protutela inducitur. Quod in actione pro tutela crediderit se quis tutorem esse: at in hac prætoriam sciens se non tutorem, dolo malo se talem finxerit, & gesserit, & proinde quanti ea res erit quam gessit, in

tantam pecuniam condemnatur. *l. nouissime, 7. eod.* Datur & in eum, cuius dolo factum est, vt falsus tutor auctoritatem suam nomine pupilli interponeret. *l. nouissime, in prin. & §. fin.* Datur & in factum istæ actionis heredibus & successoribus, non autem in heredes, neque in falsum tutorem post annum: quoniam & factum puniunt, & in dolum concipiuntur, & aduersus eas personas, quæ alieno iuri subiectæ sunt, noxales fiunt. *l. huius actionis, 9. §. has actiones, eod.*

De Contrariis actionibus tutelæ & curæ.

CAP. II.

Lib. 27. P. tit. 4. Lib. 5. C. tit. 8.

- 1 Finito officio tutela datur contraria actio in minorem tutori. Et quid illa contraria actio.
- 2 Contraria pro tutore, & cura contraria, pendente administratione datur.
- 3 Res & causa, ob quas datur actio contraria tutelæ.
- 4 Tutor & curator quos sumtus repetant in minores factos.
- 5 Contraria actio tutelæ vel curæ quibus, & contra quos datur.

Præter iuris communis ordinem, ob ¶ euidenter æquitatem & summam pupillorum, & minorum utilitatem receptum est auctoritate prætoris, vt qui non possunt in eæ ætate aliis efficaciter & ciuilitate sine tutoris & curatoris auctoritate obligari, *l. contra iuris. de pact. P. l. obligari. de auct. tuto. in P. §. 1. eod. ap. Iust. in l. Iulianus. §. si quis a pupillo, de actio. emi. cum similib. nihilominus obligentur tutoribus & curatoribus, qui negotia illorum & personas tractant & gubernant, vt illi promittiores essent in exsequendo officio, securi de repetitione eorum quæ utiliter impendissent. *l. 1. de contr. & tit. actio. tuto. lib. 27. P. tit. 4.* Ergo finito officio tutelæ, non quam diu durat, dabitur contraria in minorem actio tutori. *l. 1. §. finito, eod. in P.* Videtur enim exceptio esse actionis directæ tutelæ, saltem tutelæ, vt directæ considerat, & ad eius actionem aliquo modo referretur, & ideo contraria dicitur. *d. l. 1. §. fin.* Tutelæ autem actio, vt diximus, non, nisi finita tutela, pupillo seu minori non conceditur. *l. nisi, 4. de tutel. & ratio. distrab. cum similib.* Verumtamen & placuit hanc actionem contrariam dari, et si directæ non agatur: non enim semper pupillus agere vult, vel quia nihil ei debetur, vel plus in eum impensum est, quam ei abest, *l. 1. §. sine. de cont. & tit. actio. tuto. in P. vel de rationibus distrahendis agit. l. 2. eod. tit.* ¶ Contraria ¶ tamen eius qui pro tutore gessit, vel qui curam administravit, etiam pendente gestione, & antequam finita dicatur, competere potest: quia & statim vbi obnoxii sunt protutor & curator, directæ conueniri possunt. *d. l. 1. §. sed si pro tutore, de cont. act. tutel. d. l. nisi, §. fin. de tutel. & ratio. distrab. excepto adutorum curatore. l. 2. & l. rationes, 14. de administ. tut. C. ratio ponitur, in gl. d. §. fin. nisi, in verb. dum negotia.* ¶ Res ¶ ergo ob quas datur actio contraria tutelæ sunt, si aliquid impenderit tutor in rem pupilli, vt repetat, vel compenset, §. *tutores, de oblig. qua ex qua. contr. nast. l. 1. §. prætor, & l. 3. §. iudicio. l. 4. de in lit. dan. tuto. lib. 5. C. tit. 4. 4.* si pro eo fuerit obligatus vt liberetur, d. §. *tutores, & l. 3. §. contrarium, & l. si de contr. act. tut. in P.* aut rem suam creditoribus eius obligauerit, d. §. *tutores, si pro pupillo soluat.* ¶ Sumtus ¶ porro quos repetit, bona fide fieri debent. *l. 3. §. iudicio, de contra. act. in P. l. a tutoribus, 34. §. fin. de administ. tuto.* Et quos expedit pupillo ita fieri, quamuis plus in pupillum impenderit, quam sit in eius facultatibus: alioquin, enim si non expediat, dicendum est pupillum absolui debere. Non enim in hoc administrantur tutelæ, vt mergantur pupilli. *l. pen. de cont. act. tut. Quamobrem iudex qui de contrario iudicio cognoscit, utilitatem pupilli spectabit, & an tutor ex officio sumtus fecerit. l. 3. eo. in P.* Potest & agere, vt pupillus illi mandet actiones aduersus contutores. *l. 1. & 2. de contr. iud. tut. lib. 5. C. tit. 58.* vt salarium sibi soluat si debitum, vel si contutori debitum soluerit. *d. l. a tutoribus, 34. §. fin. de administ. tuto.* ¶ Hæc ¶ actio contraria non solum tutori, verum etiam ei qui pro tutore negotia gessit, competere debet, & vtilis curatorum pupilli, furiosi, prodigi, videlicet contrarium iudicium negotiorum gestorum, item & curatorum ventris. *l. 1. §. hac actio de cont. & tit. act. in P.* Et heredibus eorum, & in heredes pupillorum per 30. anno. spatium, *l. pen. eo. in P. & l. 35. §. eo. tit. C. datur, & fideiussores tutorum. l. si cum fideiussores, de fideiusso. tuto. in P.**

De aliis Curatoribus publicis in summa.

Cap. 12.

- 1 Curatores operum publicorum reficiendorum qui.

2 CURATOR.